* N C F - 1 6 0 1 1 0 0 2 0 2 0 2 0 2 0 2 *

NCF-1601100202020202 Seat No. ________

M. A. (Sem. II) (CBCS) Examination

Aprl / May - 2017

Sanskrit : 02 ECT

(Vedantshastra-चतुःसूत्री) (Old Course)

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours] [Total Marks : **70**

સૂચના/Instruction : બધા પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.
All questions carry equal marks.

૧ નીચેનામાંથી કોઈ પણ **બે** ખંડોને ભાષાન્તર સાથે સમજાવો : **૧૪**

1 Explain with translation any two passages of the following : **14**

(१) तत्पुनर्ब्रह्म प्रसिद्धमप्रसिद्ध वा स्यात्। यदि प्रसिद्ध न जिज्ञा सितव्यम्। अथाऽप्रसिद्ध नैव शक्यं जिज्ञासितुमिति। उच्यते – अस्ति तावद्ब्रह्म नित्यशुद्धबुद्धमुक्तस्वभाव, सर्वज्ञ, सर्वशक्तिसमन्वितम्। ब्रह्म शब्दस्य हि व्युत्पाद्यमानस्य नित्यशुद्धत्वादयाऽर्थाः प्रतीयन्ते बृहतेर्धा तोरर्थानुगमात्। सर्वस्यात्मत्वाच्य ब्रह्मस्तित्वप्रसिद्धिः। सर्वो हि आत्मा अस्तित्वं प्रत्येति, न नाहमस्मि इति।

(२) जन्मोत्पत्तिरादिरस्येति तद्गुणसंविज्ञानो बहुव्रीहिः। जन्मस्थितिभंगं समासार्थः। जन्मनश्चादित्वं श्रुतिनिर्देशापेक्षं वस्तुवृत्तापेक्षं च। श्रुतिनिर्देशस्तावत् 'यतो वा इमानि भूतानि जायन्ते' इत्यस्मिन्वाक्ये जन्मस्थितिप्रलयानां क्रमदर्शनात्। वस्तुवृत्तिमपि, जन्मना लब्धसत्ताकस्य धर्मिणः स्थितिप्रलयसंभवात्। अस्येति प्रत्यक्षादिसंनिधापितस्य धर्मिण इदमानिर्देशः। षष्ठी जन्मादिधर्मसम्बन्धार्था। यत इति कारणनिर्देशः।

(३) यद्यद्विस्तारार्थं शास्त्रं यस्मात्पुरुषविशेषात्संभवति, यथा व्याकरण आदि पाणिन्यादेर्ज्ञेयैकदेशार्थमपि स ततोऽप्यधिकतरविज्ञान इति प्रसिद्धं लोके। किमु वक्तव्यमनेकशाखाभेदभिन्नस्य देवतिर्यङ् मनुष्यवर्णाश्रमा दिप्रविभागहेतो ऋग्वेदाद्यारव्यस्य सर्वज्ञानाकरस्याप्रयत्नेनैव लीलान्यायेन पुरुषनिःश्वासवद्यस्मान्महतो भूताद्योनेः संभवः 'अस्य महतोभूतस्य निःश्वसितमेतद्यदृग्वेदः इत्यादि श्रुतेः। तस्य महतोभूतस्य निरतिशयं सर्वज्ञत्वं सर्वशक्तिमत्त्वं चेति।

(४) सर्वेषु हि वेदान्तेषु वाक्यानि तात्पर्येणैतस्यार्थस्य प्रतिपादकत्वेन समनुगतानि। सदेव सोम्येदमग्र आसीत्, एकमेवाद्वितीयम्। आत्मा वा इदमेक एवाग्र आसीत्, तदेतद्ब्रह्मापूर्वमनपरमनन्तरमबाह्यम्। अयम् आत्मा ब्रह्म सर्वानुभूः। ब्रह्मैवेदममृतं पुरस्तात्' इत्यादीनि। न च तद्गतानां पदानां ब्रह्मस्वरुपविषयेनिश्चिते समन्वयेऽवगम्यमानेऽर्थान्तरकल्पना युक्ता श्रुतहान्यश्रुतकल्पनाप्रसंगात्।

૨ નીચેનામાંથી કોઈ પણ એક અધિકરણનું શાંકરભાષ્યાનુસાર તત્ત્વજ્ઞાન સમજાવો. ૧૪

2 Explain any one Adhikarana according to the Philosophy of S'ankarbhasya of the following : **14**

(१) जन्माद्यधिकरणम्।

(२) समन्वयाधिकरणम्।

૩ શંકરાચાર્યના મુખ્ય મુખ્ય સિદ્ધાન્તોની તાત્ત્વિક સમીક્ષા કરો. ૧૪

3 Appreciate philosophically the main doctrines of Sankaracharya. **14**

અથવા/OR

૩ બ્રહ્મસૂત્રમાં ચતુઃસૂત્રીના સ્થાન અને મહત્ત્વની ચર્ચા કરો. ૧૪

3 Discuss the place and importance of Chatu Sutri in area of Brahmasutra. **14**

૪ શંકરાચાર્યના જીવન, સમય અને કૃતિઓ વિશે નોંધ લખો. ૧૪

4 Write a note on the life, time and works of Sankaracharya. **14**

અથવા/OR

૪ ચતુઃસૂત્રીને આધારે શંકરાચાર્યની ભાષ્યશૈલી વિશે નોંધ લખો. ૧૪

4 Write a note on the style of Sankaracharya according to Chatusutri. **14**

૫ નીચેનામાંથી કોઈ પણ **બે** વિશે નોંધ લખો : ૧૪

5 Write notes on any **two** of the following : **14**

(१) सूत्र–अधिकरण–भाष्यम्।

(२) शांकरभाष्यस्य उपोद्घातः।

(३) चतुःसूत्र्याः श्रुतिप्रामाण्यम्।

(४) ब्रह्मसूत्रकारः बादरायणः।